

בעזהש"ת

גליון
**דרך
אמונה**

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

משפטים

גליון רכ"ג

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718-298-3717 ולהקיש 1
בארץ ישראל 072-278-6444 ולהקיש 1
בענגלאנד 0203-874-6800 ולהקיש 1

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל
נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com
ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו. ואי"ה נوسیפו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטעלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל
ולהשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

פרשת משפטים

כל הדינים הם חסדים במקורם * הדיין צריך לשער שאין דן את היחיד רק רבים * אחד מישראל החוטא פוגם בכללות ישראל * לעבוד ה' בלי תירוצים * המתלהב לעבודת קונו עבדו לעולם * עובד ה' אין לו חסרון בפרנסתו * אחרי קב"ת הוקל המלאכה להגבים * במסירות נפש מתגברים על היצר * לתפוס את הגנב ולמסרו למשפט * הרופא יכול לרפאות רק אחרי עצה של הרבי * אם האדם חותר ימצא את היצר הרע * שפע רב בזכות שמירת הדיבור * צער אלמנה ויתומים נוגע לאביהם בעולם העליון * הצדקה שנותן לעני הרי הוא שלו * אין עבירה מכבה צדקה * אין שיעור למתן שכרה * הגאולה בכח הצדקה * צדקה לקרוביו הקדמה לעניי עירו * אשמע צעקת חינם * הסיגופים אינו דרך טובה * יראה שלימה כשנמצא לבדו בבית

שבת שקלים

מתראים עם הקב"ה * בכל שנה נשפע כח האמונה * קדושת הלשון * עבודת ה' בהתלהבות מכפר כל פגם

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִׂים לְפָנֶיךָ (כא, א)

בואם לעולם היו מלאי חסדים. ואמנם כשמתקן האדם את מעשיו בטוב, ועושה תשובה, ונעשה כלי מוכן לקבל החסדים, ממילא הדינים נתהפכו לחסדים, כי במקורם הם כולו חסד וטוב.

וזהו 'ואלה המשפטים', היינו הדינים, 'אשר תשים לפניהם', שתראה לתקן אותם שיהיו כמו קודם ביאתם לעולם הזה, וזהו 'לפניהם' דייקא, כי אחר תיקון המעשים יתהפכו לחסדים כבראשונה. וזהו שתרגם אונקלוס 'אלין דיניא די תסדר קדמיהון', היינו שתסדר את הדינים כמו שהיו קודם שנתגלו לעולם, שהרי היו במקורם מלאי חסדים.

כל הדינים הם חסדים במקורם

באמרי נועם (פ' משפטים אות ח) מפרש, דכתיב (איכה ג, לח) מפי עליון לא תצא הרעות, כי הבורא ב"ה וב"ש הוא כולו טוב, ומתנהג הכל בחסד, וכל הענינים המתגלגלים ובאים לעולם, במקורם הם חסדים אמיתיים, ואך מפאת המקבלים שמחמת שגעלו נפשם בחמאים, לא יוכלו לקבל אור החסד השופע תמיד בלי הפסק, ועל ידי זה צר להם, כי לא יוכלו לקבל החסד כפי אשר נשפע ממקורו. אבל באמת אפילו הדינים ג"כ הם מלאי חסדים, רק כשבאו לעולם ואין האדם כלי מוכן לקבל אותם, על ידי זה נעשו דינים. אבל מקודם

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לַפְּנִיָּהִם (כא, א).

דהנה צריך האדם להשתדל ולעבוד להיות כלי לקבל הטוב והחסד, ולעמול על עצמו שיהי' לו מדת החמלה ולרחם על כל, ולזאת אם יש התגברות הדינים והמשפטים בעולם, עצה לזה 'אשר תשים לפניהם', שיתן אל לבו שבחטאיו גרם צער הרבים, כי מאן דפגים פגים לגרמיה פגם לכולי עלמא (שהעושה עבודה, פגם לעצמו ולכל העולם), וכמו שאמרו במדרש (ויקרא רבה ד, ו) משל לאחד שקודח בספינה, ושאלו אותו מה אתה עושה, והשיב מה איכפת לכם, הלא תחתי אני קודח, אמרו לו, שוטה אם תעשה חלילה נקב בספינה ויכנס המים כולנו אבדנו, כן כשאחד מישראל חוטא כלנו מרגישים, שהפגם נוגע להכלל ישראל, ואם יתן אל לבו כל זה ויתנחם על מעשיו וישוב בתשובה שלימה, מעורר אור תשובה בעולם.

ובזה מבואר דברי הגמרא (שבת קנא, ב) כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, ר"ל אם אמנם אף אם מרחם על הבריות בנמילות חסדים ובצדקה היא גדול עד מאד, אבל עיקר הרחמנות אם מונע את עצמו מהחטא, שלא יגרום צער לחבירו ולהכלל ישראל, וזהו 'המרחם על הבריות', בהתעוררות הרחמנות מלמטה מעורר רחמנות מ"ג מכילין דרחמין ומרחמין עליו מן השמים, שנתעורר אור תשובה בעולם, וזהו 'אשר תשים לפניהם' על הכלל ישראל.

הדיין צריך לשער שאין דן את היחיד רק רבים

בספר תפארת שמואל, מביא בשם אביו הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע לפרש מקרא קודש, על פי דברי האור המאיר (לשיר השירים) על המשנה (אבות ד, ח) אל תהי דן יחידי שאין דן יחידי אלא אחד, היינו שכאשר תרצה לדון את חבירך לכף חובה ח"ו, ולקחת נקם ממנו על גמולו שגמל לך, תפלס מאזני שכלך לדעת, כי לא אותו לבדו אתה דן, כי אינך יודע זרעא דעתיד למיפק מיניה (זרעו שעתידין לצאת ממנו) אולי יהיו טובים, 'שאינ דן יחידי אלא אחד', יחיד ומויחד צופה ומביט עד סוף כל הדורות, הוא יכול לדון איש פרטי יחידי ולא אתה, וגם אתה צריך לשער בנפשך גודל צער ועגמת נפש קרוביו ואוהביו אשר יהיה להם מצערך, עיי"ש.

וזהו אזהרה לדיין, כשיבוא לדין ישער בנפשו כי לא את היחיד העומד לפניו הוא דן, רק נפשות רבים מישראל הוא דן, וזהו אשר תשים לפניהם, היינו לפני הרבים, ע"כ מביא בשם אביו הק' זי"ע.

אחד מישראל החוטא פוגם בכללות ישראל

והתפארת שמואל (שם אות ט) מוסיף להרחיב ולבאר דברי קדשו,

וְאִם אָמַר יֹאמֵר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֵצֵא חֲפָשִׁי (כא, ה).

לעבוד ה' בלי תירוצים

בני, שהם הנשמה והמצוות שעושה בעולם הזה, ואינו רוצה לצאת מהעולם הזה לחפשי כמתים, וזה יורה על החשק והתאוה בהאדון (הקב"ה), לאיש כזה מבטיח האדון, כי לו יקרא עבד ה', וימלא תאותו תאות לכו נתת לו, אך לא עתה, כי עתה אין לו עוד בעולם, אלא 'ועבדו לעולם' - לעולם הבא יבחר בו ה' מהמלאכים להיות לו לעבד נאמן, ומצינו שכן היה למשה, שקראו ה' עבד ה' (דברים לד ה), מחמת שנתאוה לחיות ליכנס לארץ ישראל, לעבד ה' ולקיים מצותיו (סופה ד):

בספר כתבי רמ"מ מביא בשם הרה"ק מקאברין זי"ע לפרש כוונת התורה, 'את אדוני' זה הקב"ה, 'את אשתי' זו התורה הק', 'את בני' אלו המצוות, 'לא אצא חפשי' איני רוצה לבקש תירוצים ולומר אונס רחמנא פטריה, לא אחפוץ את האונס ולא את הפטור, אז 'והגישו אדוני אל האלקים', יעזור לו השי"ת שיוכל לעבוד השי"ת, 'ועבדו לעולם'.

המתלהב לעבודת קונו עבדו לעולם

ומה שאמר הכתוב 'ורצע וגו' במרצע', תמצא בחשבון 'מרצע' ד' מאות עולמות הכיסוף, ככתוב בספר הזוהר (ח"א קנ"ב, ב), ואומרו 'ועבדו לעולם' פירוש יחשוב עליו כאילו חי כל ימי עולם, ועבד בה עבודת הקודש, כי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה (קדושין מ, א).

באור החיים הק' כתב בפסוק זה, כאן הודיע הכתוב עבודת העבד ישראל המתלהב לעבודת קונו, ואף אחר שאפסו כוחותיו מתאוה תאוה לעבוד האדון, וזהו אומרו 'אהבתי את אדוני את אשתי ואת

וְהִגִּישׁוּ אֲדֹנָיו אֶל הָאֱלֹקִים וְהִגִּישׁוּ אֶל הַדֵּלֶת אוּ אֶל הַמְּזוּזָה וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וְעָבְדוּ לְעֹלָם (כא, ו).

זכאי אוון זאת ששמעה על הר סיני לא תגנוב, והלך וגנב, תרצע.

עובד ה' אין לו חסרון בפרנסתו

הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע (מוכא באמרו

פירש"י, ומה ראה אוון להרצע מכל שאר אברים שבגוף, אמר רבי יוחנן בן

אחרי קבה"ת הוקל המלאכה להגנבים

בספר אמרי שמואל להרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע מבאר בדרך הלצה דברי רש"י הנ"ל, שקודם שאמר הקב"ה 'לא תגנוב', היה כל אדם זהיר ושומר הפציו למען לא יגנובו, כי ירא שלא יגנובו, אבל לאחר שאמר הקב"ה 'לא תגנוב', התיישבו הגנבים שעתה הזמן גורם ומוכשר לגניבה, שמעתה לא יזהרו עוד לשמור, כי יחשבו שאסור לגנוב, ולכן גנובו, וזה שאמר 'אוזן זה ששמע על הר סיני לא תגנוב', ולכן הלך וגנב, על כן 'תרצע'.

הרי"מ הקשה, הלא התורה מעידה עליו שמכר עצמו מחמת דחקו ולא היה לו לאכול, וכי מה היה לו לעשות?! די"ל דאיתא (קידושין ב, א) כל הקונה עבד עברי בקונה ארון לעצמו, כי יהודי עובד ה' האמיתי, הקב"ה דואג לו ולפרנסתו לכל צרכיו, ואם הוצרך למכור את עצמו נראה מזה כי הוא אינו עובד ה' האמיתי, וכדאיתא ברש"י שם (ויקרא כו, א) והוא מהגמרא (קידושין ב, א), שהיה צריך למכור את עצמו בגלל שלא היה בסדר, סוף מוכר את עצמו, כי לולא זאת באמת לא היה חסר לו כלום, ולא היה צריך למכור עצמו.

וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות

(כא, יד).

לפני הבעש"ט כבר, הראשית חכמה והשל"ה?! והשיב: הנה יש שני אופנים בבחינת הבעל הבית ('בעל הבית' זה שיש לו שדה וגינה, חצר ובהמה, עדר לבהמה, בית עם כלי בית), איך להישמר מנגב, יש אשר תיכף בראותו את הגנב בחצר מתחיל לצעוק 'גנב!', ובורח הגנב, ויש עוד דרך, שמניחין לגנב להכנס בבית ותופסו ומוסרו למשפט, ומהו ההבדל בין שניהם?! באופן הראשון, כשבורח הגנב הרי צריך לחשוש, כי הלא יכול לחזור ולגנוב אצלו, שאוסרים אותו לתקופה ארוכה בבית האסורים, אבל באופן השני, כשמוסר הגנב למשפט הלא

במסירות נפש מתגברים על היצר

בספר מזקנים אתבונן מבאר, שיש מי שהיצר הרע רוצה לעשותו לחכם, וזהו 'רשע ערום' (זח"א קעט, א), להיות 'א' אויבער חכם', שהרשעות שלו הוא שרוצה להיות ערום, שאינו רוצה לקבל ולהאמין מה שאינו מבין בשכלו, 'מעם מזבחי' הוא מסירות נפש ואז ינצל מרשתו.

לתפוס את הגנב ולמסרו למשפט

שאלו את הרה"ק בעל התניא זי"ע, מה חידש הבעש"ט הק' זי"ע, הרי היה

לתאוות היתר, ובפרט לאיסור, וממילא זה פועל להמנע מלעשות העבירה, אבל אינו בטוח בזה שהיצר לא יחזור למחרת היום, אולם הבעש"ט הק' חידש דרך חדשה, לתפוס הגנב ולמסרו למשפט.

לא יכול לגנוב עוד, אבל לדרך השניה צריכים בעל הבית חכם ובעל כח. וכן הוא ברוחניות, עד הבעש"ט הק', דרכי המוסר היה על דרך הצעקה 'זהו עבירה!', שהיו אומרים 'כיצד שייך יהודי

אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המפה רק שבתו יתן ורפא ורפא (כא, יט).

כי לדברים רבים באים לפני, 'כי יבא אלי העם לדרוש אלקים', להתפלל על חוליהם ולהודיעם מה נדבר אליהם (אם נתקבלה תפילתי), כי זה יקרא דרישת אלקים, וכן יעשו עם הנביאים, כמו שנאמר לפנים בישראל 'כה אמר האיש בלכתו לדרוש אלקים לכו ונלכה עד תראה', וכן 'ודרשת את ה' מאותו לאמר האחיה מחולי זה' (מלכים ב ה, ח), שיתפלל עליו ויודיענו אם נשמעה תפילתו, וכן 'ותלך לדרש את ה' (בראשית כה, כב), וכן באסא מלך יהודה מתלונן הכתוב עליו 'וגם בחליו לא דרש את ה' כי ברומאים' (דברי הימים ב, טז), וכן היה המנהג ככל צדיקי הדורות, כמו שמצינו אצל ר' חנינא בן דוסא שאחרי תפילתו על החולה אמר זה חי וזה מת.

כמו כן מסופר (ספר ויהי אור דף רסה) שפעם בא אל הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע יהודי, והזכיר את אחד מבני ביתו שחולה מאד, שלח אותו הרה"ק לאיזה רופא קמן שאפילו לא היה מוסמך לרפואה, והוא

הרופא יכול לרפאות רק אחרי עצה של הרבי

הרה"ק מסוקולוב זי"ע שאל פעם את הרה"ק בעל אמרי אמת זי"ע: שאינו מבין למה באים כאן אנשים מאנשי שלומנו לשאול עצות על חולים ועל רופאים איזה רופא לקחת, הלא התורה אמרה 'רפא ורפא', ואמרו חז"ל (ברכות ס, א) 'מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות', ואם כן למה באים להטריד את רבינו, ולעשות דוחק בציבור הבאים ללמוד תורה ויראת שמים?!

ענה לו האמרי אמת: שלא דייק טוב במאמרם ז"ל, כי אמרו 'מכאן', פירושו אם לוקחים מקודם עצה מהרבי, אז ניתן רשות לרופא לרפאות.

וכן מפורש להדיא בדברי הרמב"ן ז"ל על הפסוק (שמות יח, טו) 'כי יבא אלי העם לדרוש את אלקים', משה השיב לחותנו, צריכים הם שיעמדו עלי זמן גדול מן היום,

שהרפואה לא עוזר אלא המצב החמיר ונעשה גרוע יותר עד לכדי סכנת נפשות, ורץ היהודי להרה"ק מבעלזא וסיפר לו שהלך מעצמו לרופא שהרבי שולח ועתה נעשה החולה למסוכן, צעק עליו הרה"ק ואמר לו: כתוב בנמרא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, ודפק בידו הק' על השלחן ואמר 'מכאן' ניתנה רשות, רק מכאן, ואתה לא הלכת מכאן.

כתב איזה תרופה ונטלה החולה ונתרפא, שוב פעם קרה אצל זה היהודי שאחד מבני ביתו חלה, ובא להרה"ק מבעלזא, ושוב שלחו לאותו רופא שנתן תרופה ונתרפא.

כשקרה מקרה שלישי בביתו שאחד חלה, חשב למה עליו ללכת לרבי שהוא ישלח אותו לרופא, והלך מעצמו לרופא והרופא נתן לו תרופה, אבל לא רק

אם בַּמְחִתְרֵת יִמְצָא הַגִּנְבִּי וְהִפָּהּ וַיְמַת אֵין לוֹ דָּמִים (כב, א).

חסיד באיזה ענין הוא עוסק כעת, והשיבו החסיד בפסוק זה עוסק כעת 'אם במחירת ימצא הגנב', אמר לו, אם אדם חותר 'ער מיט גראבן', אזי 'ימצא הגנב' הוא היצר הרע. (שיח שרפי קודש ח"א דף פ')

אם האדם חותר ימצא את היצר הרע פעם אחת בא הרה"ק מקאצק זי"ע לבית מדרשו, ופגע בחסיד אחד שהיה הולך וחוזר בתוך הביהמ"ד, ושאל לאותו

אם זָרְחָה הַשְּׁמַשׁ עָלָיו דָּמִים לוֹ שְׁלֵם יִשְׁלֵם אִם אֵין לוֹ וְנִמְכַר בְּגִבְתּוֹ (כב, ב).

ומדבקם זה בזה שלא להוציא הדיבור רק לצורך גדול, וזהו הרמז בפסוק כי 'מומן' נקרא בשם 'דמים' על דרך (תהלים לו, ז) 'דום' לה' והתחולל לו, וזהו שאמר הכתוב 'דמים לו', היינו מי שהוא דום לה', לזה 'שלם ישלם' לו ה' ונותן לו שפע רב.

שפע רב בזכות שמירת הדיבור בספר אמרי שמואל להרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע, מפרש הכתוב על פי מה מאמר חז"ל (מנחות פו, א) עשירים מקמצים, היינו שזוכה למדרגת עושר מכח מה שהוא מקמץ השפתים

אִם עֵנָה תֵעָנָה אֶתוֹ כִּי אִם צָעַק יִצְעַק אֵלַי שְׁמַע אֲשַׁמַּע צִעְקָתוֹ (כב, כב)

במענתה, וישבו הבי"ד עוד הפעם, והבעל הבית לקח מעות ופיים את האלמנה לגמרי לפני משורת הדין, והאלמנה נתפייסה, אמר הרה"ק מדינוב: עכשיו יכול לכנוס!

שאל הרה"ק מצאנו: למה סירב עד עכשיו ליכנס בו, הלא הפסק הלכה היתה על פי הדין והיושר? ענה הרה"ק מדינוב: כתיב בפסוק 'אם ענה תענה אותו וגו' שמע אשמע צעקתו, וקשה מהו כפל הלשון 'ענה תענה', ועוד מהו הלשון אותו 'וצעקתו', היה לו לכתוב בלשון רבים? אלא על כרחך צריך לומר שבשמערים האלמנה ויתום בעולם הזה, אפילו כשאינם צודקים, הבכיות מעוררים את האב בעולם העליון, ומצערים גם האב בעולם העליון, והוא הולך לכסא הכבוד וטוען עבור אשתו ובניו.

וזהו הכוונה, 'אם ענה' האלמנה ויתומים, 'תענה אותו', הכוונה על האב הנמצא בעולם העליון. וגם הלשון 'אם צעק' היינו אם יצעקו האלמנה והיתומים, או 'צעק' הוא אלי ואשמע צעקתו של האב, ומטעם זה סירבתי ליכנס בביתו עד שתתפיים האלמנה.

צעד אלמנה ויתומים נוגע לאביהם
בעולם העליון

בספר צמח דוד (בלקושים) מביא, שפעם היה הרה"ק רבי דוד מדינוב זי"ע בצאנו על שבת קודש, וביום א' ליום הרה"ק מצאנו זי"ע את רבינו, והלכו עד הכפר סמוך לצאנו, והיה שם יהודי בעל קרעטשמע (פוגדק על אם הדרך לטובת העוברים ושבים שיוכלו להחיות את נפשם) ששמע שהצדיקים יבואו לכאן, קיבל את פניהם וביקש מהם שיבאו בביתו לסעוד אצלו.

פתאום באה אלמנה בכביות אצל הצדיקים, וצעקה: היאך יכולים אתם לכנוס בזה הבית, הלא יש תביעות ממונות על קרעטשמע זו, אמר הרה"ק מצאנו להרה"ק מדינוב שאין יכול לכנוס עד שיכרר הדבר על פי דין תורה, והושיבו בית דין שם על אתר עד שביררו הכל, והפסק יצא לטובת בעל הקרעטשמע.

ואמר אח"כ הרה"ק מצאנו: דינובע"ר רב עכשיו יכולים ליכנס! אבל הרה"ק מדינוב סירב להכנס עד שיסדרו את טענת האלמנה לגמרי, אבל אלמנה עוד בכחה

אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו בנִשְׁפָּה לא תשימון עליו נִשְׁפָּה (כב, כד).

וזה רמז הכתוב 'אם כסף תלוה' בדרך הלואה כדי שלא יתבייש, דע 'את העני עמך', מה שנתת לעני זה דוקא הוא 'עמך', וכל העושר אינו עמך, כי מי יודע למוי יהיה, אבל הצדקה הוא שלך ודאי.

אין עבירה מכבה צדקה

באופן אחר כתב החיד"א ז"ל בנחל קדומים לפרש אומרו 'את העני עמך', שרמז בו מה שכתבו גורי האר"י ז"ל שאין העבירה מכבה צדקה, ולא תשלוט בו זר במצות הצדקה. וזה שאמר 'את העני עמך', שזכות מצות הצדקה לעניים נשאר 'עמך', וזר לא יקרב.

אין שיעור למתן שכרה

בספר אמרי הרי"מ, מובא בשם הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע, שגמילות חסדים הוא מן הדברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה, וכיון שגמילות חסדים נחשב בין הדברים שאין להם שיעור, בוודאי אין שיעור גם למתן שכרם.

הנאולה בכח הצדקה

עוד מובא בספר הנ"ל בשמו של הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע, דאיתא בגמרא

הצדקה שנותן לעני הרי הוא שלו

החיד"א ז"ל בספרו נחל קדומים, מבאר על פי המסופר על משנה למלך שהיה עשיר גדול מאד, והמלך יום אחד הוה בדיחא דעתיה, ושאל למשנהו: כמה סך עושר יש לך?! והשיבו: העושר שלי שלשים אלף כפולות (מין מטבע)! והמלך נתמלא חימה, שהיה מפורסם שבים ובספינותיו היה כמה וכמה כפלים מהסך אשר דיבר לו, וגם ריבוי סחורותיו ואוצרות מלאים מזהב וכסף ומרגליות, אבל המשנה למלך ביאר לו תיכף כוונתו, ואמר לו: אדוני המלך שאל כמה עושר יש לי, ועל זה השבתי האמת, כי מה שיש לי הוא שלשים אלף כפולות, כי אלו נתתי לצדקה לעניים, ואלו הם שלי ודאי, אבל כל העושר נגלה ונסתר אינו שלי, ומה אני יודע אם לא יהיה לשונאי, או יאבד כל העושר בענין רע! ותשובה ניצחת השיבו.

והוא גמרא מפורשת (בבא בתרא יא, א) מעשה במונבו המלך שבזבו אוצרותיו ואוצרות אבותיו בשני בצורת, וחברו עליו אחיו ובית אביו, ואמרו לו: אבותיך גזו והוסיפו על של אבותם, ואתה מזכובים?! אמר להם: אבותי גזו למטה ואני גנתי למעלה וכו', אבותי גזו לאחרים ואני גנתי לעצמי וכו'.

לספרו, שיהיה מפתח להבין דבריו הנאמרים בספר.

כן הוא הדבר כאן, השי"ת ציוה ליתן צדקה, וראה שקשה על האדם אשר לעמל יולד (עי' איוב ה, ז) ליתן מהונו לאשר לא עמל בו, על כן עשה השי"ת הקדמה לזה, שיתן לעניי קרוביו, כי ימוך אחיך (ויקרא כה, לח), שיש להם אהבה בטבע בשביל הקרובים, ואיש את אחיו יעזורו בכחינת רחמי הטבע שיש בו, ומזה ירגיל את עצמו לרחם וליתן צדקה לעניי עירו, כי ההרגל הוא מבע השני (עי' חרדים פרק יז), וכאשר ירגיל את עצמו במדת הרחמים, יבוא מזה ליתן ולרחם גם על עניי עיר אחרת.

ומזה תדע, כאשר תבקש מן אדם שיתן צדקה לעניים, והוא יענה ויאמר הלא עניי קרוביי ועירי עלי, בודאי בשקר ידבר ואינו נותן להם, כי כל זה הוא הקדמה ומפתח שיוכל ליתן צדקה לכל הפושט יד, ואם היה לומד ההקדמה בודאי היה מורגל ומשיג גוף הענין אשר ההקדמה נעשית בשבילו, אלא ודאי לא למד ההקדמה ואינו מורגל ליתן צדקה כלל.

(מנהרין צו, א) אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס, דהנה המעות כאשר מונחות במקום הראוי להם, מכונה בשם 'כיס', וזהו הפירוש 'אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס', היינו שהמעות יהיו מונחות במקום שאין ראוי להם, דהיינו בין האנשים שאינם מהוגנים, שאין עושים צדקה וגמילות חסדים, דהיינו שאין בן דוד בא עד שהמעות לא יהיו בידי אנשים שאינם מהוגנים, שאין מחלקים אותם לצדקה, רק המעות יגיעו לידיהם של אנשים מהוגנים, אשר מחלקים צדקה בעין יפה.

צדקה לקרוביו הקדמה לעניי עירו

בספר אהבת שלום מפרש הפסוק הנ"ל 'אם כסף תלוה את עמי את העני עמך', דהנה בגמרא (בבא מציעא עא, א) דרשו מזה, עניי קרוביך ועניי עירך, ענייך קודמין, עניי עירך ועניי עיר אחרת, עניי עירך קודמין. ונראה שלשון 'קודמין' הוא מלשון 'הקדמה' ופתח השער ליכנס בו, והוא על פי משל לגאון אחד שעשה ספר, ואחר שגמרו ראה בעין שכלו אשר אין מי שיוכל להבינו לגודל חריפותו, על כן עשה הקדמה

כִּי הוּא כְּסוּתָהּ לְבִדָּהּ הוּא שְׁמֵלְתוֹ לְעָרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב
וְהָיָה כִּי יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אָנִי (כב, כו).

דעל כתפיה!

אשמע צעקת הינם

אמר לו הרה"ק: כתיב 'והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני', התורה אמרה לשון 'חנון' המשמע בחנם, אם אני אלמנה ויתום צועקין אפילו שצעקתם הוא לחינם, שאין הצדק עמהם, עכ"ז 'ושמעתי' לצעקתם.

בספר שיח שרפי קודש (ח"א דף פ) כתב על הרה"ק מגאסטינין ז"ע, שאיש אחד רצה ליקח חפציו של חבירו תמורת חוב שמגיע לו, ונסע חבירו לגאסטינין, ושלח הרה"ק אחרי המלוה, וטען המלוה: כי שלו הוא תובע, ויוכל לגבות מגלימא

כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רִבֵּץ תַּחַת מִשְׁאוֹ וְחִדַּלְתָּ מֵעֹזֹב
לוֹ עֹזֹב תֵּעֹזֵב עִמּוֹ (כג, ה).

יעלה בלבבך 'וחדלת מעוזוב לו' שיוכל לקיים שליחותו, רק אם תתחיל בסיגופים לשבור את החומרות, הנה לא בוו הדרך ישכון אור התורה, כי אם 'עוזוב תעוזוב עמו' לברר את הגוף ולזככו, ולא לשברו בסיגופים. וכבר ידוע מה שאמר הבעש"ט הק' ז"ע א קליינע לאך אין דעם גוף, קען גורם זיין א גרויסע לאך אין די נשמה (חור קטן בהגוף, יכול לגרום חור גדול בהנשמה).

הסיגופים אינו דרך טובה

מובא בשם הבעש"ט הק' ז"ע מאמר נפלא, 'כי תראה חמור' כאשר תסתכל בעיון טוב בהחומר שלך שהוא הגוף, תראה 'שונאך' תראה כי הגוף הוא שונא את הנשמה המתגעגעת לאלקות ורוחניות, ועוד תראה שהוא 'רובץ תחת משאו' שנתן הקב"ה להגוף שיזדכך ע"י תורה ומצוות, והגוף מתעצל בקיומם, ואולי

וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבְרַךְ אֶת לַחְמְךָ וְאֶת מִימֶיךָ
וְהִסְרְתִי מִחֶלְהָ מִקַּרְבְּךָ (כג, כה).

הכתוב (דברים ו, יג) 'את ה' אלקיך תירא', היינו כשאין שום אדם אתך בבית, רק הקב"ה ית"ש שהוא מלא כל העולם,

יראה שלימה כשנמצא לבדו בבית

בספר אור לשמים מבאר בהקדם לפרש

תעבוד אותו, זהו עבדות שלימה, ואז השי"ת ילחום מלחמתך, וזהו 'וברך את לחמך', 'וברך' לשון 'ברכים', שיכרעו לפניך לוחמך ושונאיך.

ואעפ"כ אתה מתיירא ממנו זו היא יראה שלימה, ואז תזכה ואותו תעבוד. וזהו פירוש הכתוב 'ועבדתם את ה' אלקיכם', היינו כשאין אתך כי אם השי"ת אעפ"כ

פרשת שקלים

ובספר ישמח ישראל (פ' שקלים) מבאר, דהנה ידוע משה רבינו הוא 'רעיא' מהימנא קדישא, היינו שהיה זן ומפרנס ומשפיע אמונה לאחרית הימים ימי החשכות, כי 'רעיא' הוא בחינת מזון 'מהימנא' היינו אמונה, שבכל שנה על ידי קריאת פרשת שקלים, וישימו אל לבם ענין מחצית השקל, או אני אעורר בקרב קדושים עדת ישורון בכל מקומות מושבותם רוח אלקי השופע בקרבם, שיבואו לבחינת דעת והאמונה שאתה משפיע להם, ואל יפלו לאחור חלילה וידעו כי חסדי לא תמנו ולא כלו רחמיו.

קדושת הלשון

באמרי נועם (על מועדים, לפ' משפטים שקלים) מבאר מה שנקרא השקל בשם 'אשכל הכופר', כנודע מהמדרש ומהפייט (עי' ביוצר לפרשת שקלים בפיוט 'אומן בשמעו כי תשא'), אשר עיקר מה שנקרא האדם בשם 'מדבר', הוא כאשר מקדש דיבורו ולשונו, ואז יקויים בו ותגזור אומר ויקם לך (איוב כב, כח), והוא מנהיג הדור ומושל על הכל, אז נקרא 'מדבר', מלשון דבר אחד לדור

מתראים עם הקב"ה

צדיקים הקודמים השתוקקו מאוד לפרשיות אלו, כמובא באמרי פנחס, שהרה"ק רבי פנחס מקאריין זי"ע היה מצפה להגיע לד' פרשיות. ואמר: 'איך וואלט שוין געהרין עם זאל קומין דיא ד' פרשיות, איך זאל מיך זעהן מיט דעם אייברשמיין' (הנני מצפה שיגיעו כבר הארבעה פרשיות שאתראה לפני השי"ת).

בכל שנה נשפע כח האמונה

במדרש תנחומא (פ' כי תשא ס"ג) בפרשת שקלים, אמר משה לפני הקב"ה, רבנונו של עולם משאני מת אין אני נזכר, אמר לו הקב"ה חייך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים, ואתה זוקף את ראשך, כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני, כאילו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשך, מנין ממה שקראו בענין, וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראשך, שא את ראש לא נאמר, אלא כי תשא.

ונתנו איש כופר, פץ כמה יתרצה אשכול הכופר, יציר מה יתן פדיון נפשו, וימצא חנינה פני שם נפשו, קדוש כחפץ להצדיק עם זה, כמין מטבע של אש הראהו במחזה.

הפירוש, כי משה רבינו בידעו את יוקר כל נפש מישראל, אשר כל העולם ומלואו איננו כדאי עבור נפש אחת, וכדאיתא במדרש (ויקרא רבה ב, א) ישראל ביוקר עמרו לי, אילו רצה פרעה משקל כל אחד זהב לא הייתי נותן לו, על כן תמה אם יהיה לאיש שקלקל את נפשו כופר, כי ערך הקלקול לפי ערך יופי ושווי הדבר, כי אבנים יקרות מאד כמעט שכהה אורם, יחשב קלקול, ויפחת עד חצי שווי, מה גם אם יעשהו חושך משחור תארו, כמה יגדל הקלקול והחסרון אלף אלפי אלפים פעמים לעומת שווי של עכשיו, וע"כ תמה איך אפשר שיתן איש כופר נפשו, על זה הראהו השי"ת מטבע של אש, והוא רמז על התלהבות האדם בתורה ועבודה רשפיה רשפי אש, האש הזה הוא מלבן ושורף את כל לכלוך וכל שחרות, מה שאין בכח שום מצוה בלתי התלהבות ואש דת לעשות, ואין שום ערך ודמיון לתורה ועבודה הנעשה בהתלהבות לנעשה בלתי התלהבות, וזה יסוד הימים הקדושים המתעלין והולכין, ולא יעבור יום בלתי התעוררות אש להבה בקרב לבו.

(פנהרין ח, א), אבל כשאינו מקדש הדיבור, אז אינו נקרא מדבר, כי דבריו אינם רק צפצוף בעלמא כשאר בעלי חיים.

וזקו שכתוב (אסתר א, כב) 'להיות כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו', היינו הגם שיושב בביתו, עכ"ז הוא מושל על פי דיבורו על כל העולם לבטל גזירות רעות ולהמשיך טוב וחסד, וזה הוא עצל ידי שהוא 'מדבר כלשון עמו', היינו שיש לו לשון הקודש, והוא בבחינת מדבר.

ולזה נאמר גבי יוסף (בראשית מה, יב) 'כי פי המדבר עליכם', רומז שהוא בחינת מדבר, על כן פירשו חז"ל 'בלשון הקודש' (עין בראשית רבה צג, י).

והנה 'השקל' רומז על קדושת ברית הלשון, כי הלשון הוא מכריע, כמו שנאמר (משלי יח, כא) 'מות וחיים ביד לשון'. ורמזו זאת בתיבת מחצו"ת, כנודע שהוא אתון מ"ת ח"י, ואות צ' שהוא ברית הלשון הוא מכריע להנמתו לתחיה, ולזה הרמז נקרא 'השקל' בשם 'אשכל הכפר', כי אשכ"ל ראשי תיבות ל'היות כל איש ש'ורר, שעצל ידי קדושת ברית הלשון הוא מושל בכל.

עבודת ה' בהתלהבות מכפר כל פגם

בספר שם משמואל (פ' משפטים ושקלים שנת תרע"ח) מבאר הפייט, בשמעו אומר

קופת "דרך אמונה"

להפי פדכי - מזון ישעי

ע"ש רבותינו הק'

רבי פדכי פנדורנא ז"ע-דבי ישעי' פקדעסטיד זי"ע
בגשיאצות הרה"צ רבי פאיד איהפד רוזנבוים שליט"א

בס"ד

הודעה חשובה

חלוקת חלות ומזונות וצרכי שבת מדי שבת בשבתו
למאות נפשות של אלמנות ויתומים בארץ הק' בעיר בית שמש עד לפתח ביתם
בליל שישי באופן של "מתן בסתר יכפה אף" ובדרך כבוד
**וגם לרבות חלוקת אלפי חלות ומזונות במחירי הפסד
שמסובסד על ידינו לאלפי עניי ארה"ק בכל עש"ק**

אברך השו"ך בניס רח"ל נכנס אל הרה"ק מבעלזא זי"ע
ובכה לפניו שהרופאים אומרים שאין לו יותר תקוה שיווליד בניס נענה הרה"ק:
"טייל אויס ברויט פאר ארעמעלייט וועסטו האבען קינדער" (תחלק לחם לעניים
ותיוושע בבן זכר) ובאותו שנה זכה לעשות ברית לבנו !!!

זכות 26 חלות עם מזונות לאלמנות (כמנין הוי"ה שם הרחמים) \$100

סגולת ח"י חלות ומזונות לאלמנות ויתומים המסוגל לישועות גלויים \$72

זכות חלות ומזונות למשפחה אחת של אלמנה ויתומים \$18

הרוצה ליטול חלק במצווה נשגבה זו ולהוושע בישועות גלויים
יכול להתקשר 24 שעות ביממה על "המתן בסתר" סיסטעם

בארה"ב - 1007-286-845 בענגלאנד - 7800-8124-020

יהודי יקר זכור !!!

השי"ת מבטיח אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך !!!

ההיד"א במדבר קדמות:

הנותן לחם לעניים כאילו הקריב כל הקרבנות על גבי המזבח !!!

היות שהזמנות שנשלחו משלחות וחוזרות נא לקבל הזמנה זו כאישית

ברון שיר ושבה להשי"ת
שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה
לשמחת נישואי בני היקר החתן

הרב משולם זוסיא שליט"א

עב"ג בת מוחתני

הגה"צ רבי חנוך העניך אשכנזי שליט"א

רב ביהמ"ד אבני צדק ושכונת עצי התמרים בקרית יואל

הנני להזמין את ידידי ומכירי ואנ"ש לשמחת החתונה
שתתקיים ברצות השם ביום שלישי פ' תרומה
בעיר קרית יואל יע"א

שבת עלי' לתורה

תקיים בשב"ק משפטים-שקלים בויליאמסבורג
בהשתתפות

כ"ק אאמו"ר מקרעטשניף שליט"א

התפילות והקידושא רבא

יתקיימו באולם "הלאנטש רום" של ת"ת סאטמאר ווייט עוו.

זמן משוער לקידושא רבא בערך 1:30

השולחן המהור בליל שב"ק

בביהמ"ד צמח צדיק ויזניץ 50 רודליטש סטריט
סעודת צפרא דשבתא ושל"ס בלאנטש רום הנ"ל

לשמחה ולעונג רב יהי לי לברך ולהתברך בעת משוש מכל ידידי ומכירי

הכ"ד ידידכם דושה"ט

מאיר איתמר רוזנבוים